

LA VEU DELS LECTORS:

Imma Creus // Professora de l'Institut Guindàvols. Lleida

Mentalitza't. Demà podries ser tu

Aquest dissabte l'Associació Catalana de Premsa Comarcal ha premiat un treball dels nostres alumnes Marta Badia i Jordi Ramírez de 1r de batxillerat en la seva segona convocatòria de reportatges a la solidaritat. El reconeixement públic sempre satisfà i és d'agrair, però mai hauria d'ombrejar la importància del que hi ha al darrere: la feina feta vinculada a un projecte i l'ajuda de les persones que han contribuït a fer-lo possible.

L'abril de 2022, amb un grup d'alumnat de 4t d'ESO a l'Institut Guindàvols ens plantejàvem un repte: crear una campanya de sensibilització en relació amb la salut mental. No ens va costar trobar una entitat per establir-hi vincles de col·laboració i un interlocutor directe: la Fundació Aspros i Juanjo Collado, psicòleg i director del Servei prelaboral de l'entitat. A ell agraeixo la seva receptivitat des del primer moment i que acceptés entrar a una de les nostres classes per parlar de salut mental, però també per conscienciar el nostre alumnat de la necessitat d'evitar l'estigmatització social. Jo mateixa vaig adonar-me que per conèixer i entendre històries reals de superació d'algú que pateix un trastorn mental no cal haver-lo etiquetat prèviament. Aquest fou el punt de partida del nostre projecte.

Cal ser conscients, tanmateix, que els diagnòstics i el tractament a temps de les malalties mentals milloren la qualitat de vida dels qui les pateixen. La recerca a l'entorn d'aquest tema va ocupar també hores de feina a l'aula, tot i que no preteníem altra cosa que aportar una síntesi divulgativa de trastorns mentals molt freqüents. Vull expressar la meua gratitud al doctor Ignasi Casado del CAP Balàfia-Pardinyes-Secà de Sant Pere per la seva disponibilitat a l'hora d'ajudar-nos a millorar el contingut d'aquesta part, ja que de forma rigorosa i totalment altruista va revisar i adequar la informació mèdica que vam incloure al nostre treball.

El resultat final de tot el procés és mèrit de l'alumnat que, com la Marta i el Jordi, van participar al projecte. En qualsevol cas, no haguéssim pogut assolir el repte de la difusió, a principis d'aquest any, sense la implicació i l'ajuda de l'Helena Arnó, responsable de comunicació d'Aspros. Però tinc molt clar que sense vosaltres, Montse, Andreu, Marc i Rafa, res hagués estat possible.

A vosaltres us agraeixo la valentia d'haver-vos posat davant d'uns nois i noies desconeguts per dir-los que éreu persones amb un trastorn mental. Us agraeixo la generositat d'explicar-nos les vostres històries personals amb llums i ombres.

Us agraeixo l'esforç per demostrar-nos que, amb el suport necessari, patir una malaltia mental no t'impedeix continuar tenint il·lusions i èxits vitals. Us agraeixo haver-nos fet prendre consciència de la fragilitat mental de qualsevol de nosaltres i d'assimilar un missatge clar: 'Mentalitza't. Demà podries ser tu.' En definitiva, us agraeixo haver ensenyat als meus alumnes allò que jo, com a professora, mai els hauria sabut explicar. Les vostres, Montse, Andreu, Marc i Rafa, són autèntiques lliçons de vida.

Jèp de Montoya // Les

Jusèp Antòn Castèl Varèla, un gran d'aguest país

D'escansa en patz amic Tònho!!! As estat un des grani d'aguest país, umil coma eth que mès però damb ua grana capacitat d'intuicion, de treball, d'organizacion e de lideratge. Auí era sòrt de conèisher-te hè ath torn d'uns dotze ans, coneishís es mès poèmes e les volís hèr a trascendir. Eth tòt nebot Jaume Masana, *Castèth* les musiquèc, e Es Paums e Es Paoesses les cantèren. Entre toti auem mercat ua peada en prò dera nòsta lengua, dera nòsta cultura, deth nòste país.

Aqui son: *Net de huec, Hilh!, Era Soca de Nadau, Es gòigs a Sant Ròc de Vilamòs, Accion de gràcies, Eth Balh der Os-Artz-Es Barbacans de Canejan, Genèsi, Mijaran, Beret*, era musicacion de: *Era Cançon deth Praube, Era Caritat o Loenh dera Patria* de Mn. Jusèp Condò, *Oxitònia* de Xavi Gutiérrez o es traduccions des *Aventures de Tintin* e d'*Alicia en país des maravilhas*, a mès de molti d'autoi trabalhs, colaboracions, amenizacions, concorsi... e tota era colaboracion damb er Institut d'Estudis Aranès-Acadèmia Aranesa dera Lengua Occitana damb es tues recerques sus autors, òbres e aportacions ath Diccionari, entre d'autoes.

Auem compartit moments intims intellectuament parlant e auem hèt a neisher e a passar projectes. Auem creigut e les auem portat a bon pòrt. Son moments viscuti damb totes es sues dificultats, cercant eth finançament però treballant, creiguent e creiguent.

Aquet projecte dera creacion dera talha deth Sant Ròc de Vilamòs demorarà en tòt pòble e amassa damb tu mos protegiratz. A Aran, Sant Ròc, protegís. De Vilamòs n'ès protector!!! Mil gràcies per tot Tònho!!!

Pere Serret // Lleida

La perspectiva que nos presenta el futuro

D'enegación moral, enfermedades, guerras, diferencias religiosas y políticas, explosión demográfica, contaminación atmosférica y tecnologías fuera de control, etc. etc. Los grandes desafíos que debe de afrontar la humanidad. ¿Si tenemos de sobrevivir tendremos o podremos vencerlo todo?. En parte esta es la perspectiva que nos presenta el futuro. Parece ser que el hombre a lo largo de la historia, siempre ha podido de una manera u otra resolver los problemas. Desde los albores de la misma ningún océano ha sido demasiado ancho, ninguna montaña demasiado alta, ningún horizonte fuera de su alcance..., así parece, pero en estos momentos tenemos que considerar que estamos estancados. Miguel de Unamuno (gran filósofo y escritor español) nos dejó esta bonita frase: "Procuramos más ser padres de nuestro porvenir que hijos de nuestro pasado".

A pesar de los maravillosos avances científicos obtenidos hasta la fecha, quedan aún por resolver incontables problemas, en nuestras zonas del mundo. Guerra en Siria, la crisis humanitaria de Yemen, la guerra entre rusos y ucranianos, etc. etc. Las enfermedades se cobran millares de víctimas diariamente. Si tenemos en cuenta

que los conocimientos técnicos se duplican entre cada cinco y seis años el autor John Naisbitt (gran orador estadounidense) hace ya muchos años resumió así la paradoja creada por este fenómeno en su libro *Macro-tendencias*: "Nos estamos ahogando en información, pero padecemos hambre de conocimientos". Tanta información, tantas mentes brillantes... Y sin embargo nuestro planeta sigue plagado, de hambre, enfermedades, guerras, calamidades etc. etc. No somos capaces de crear sociedades sanas, libres de dolores y sufrimiento.

Muchos se preguntarán si el tiempo profetizado por Jesucristo está cerca. Construimos presas y diques para controlar las aguas. Colocamos espejos en las alturas para reducir las horas oscuras, sembramos el espacio de satélites, etc. etc. Los problemas en general nos agravan día tras día. Yo me adhiero a aquella frase que soltó en cierta ocasión Yogi Berra (beisbolista estadounidense): "Si no sabes a dónde vas, terminarás en cualquier lugar". Esto sin duda constituye uno de los mayores problemas que afectan actualmente a la humanidad. ¿Sabemos realmente a dónde vamos? ¿Qué hacer?

La perspectiva que nos presenta el futuro, es totalmente incierto. En el lenguaje cotidiano, en definitiva, se denomina incierto a aquello que es imposible determinar cómo se concretará, qué características tendrá o de qué manera se desarrollará, por lo tanto nos queda esperar.

Toni Yus Piazuelo // Tàrrega

Sobre el vot per correu

Alguns sectors invoquen la democràcia però sols per donar-los la raó o callar, tot i que el creixent 'vot protesta' sumant l'abstenció (un altre cop la més 'votada') els vots en blanc i nuls, ha de fer reflexionar tothom. I malgrat el cansament de la gent vers els tripijocs polítics, tot seguirà igual, vist en les múltiples reaccions del tot previsible: es critica (amb raó) que no pugui governar la llista més votada per la unió de perdedors però sols quan convé sense fer el propi quan es perd; altres diuen que 'molts dels seus' s'han quedat a casa; altres que guanya o perd la 'democràcia' però segons els bons o dolents resultats; els sectors perdedors titllen d'imbècils' a qui no voti com ells volen (fins i tot demanant la incapacitació de la gent 'imbècil' per votar i que millor es quedi a casa en properes eleccions); altres fan 'tenalles' i 'cordons sanitaris' contra una 'extrema dreta feixista' en clar ascens enlloc de fer autocrítica per no fer les coses bé i eludir responsabilitats, etc.

El proper 23 de juliol es convoquen eleccions per primer cop a l'estiu, fent que augmenti el vot per correu i, al seu torn, les sospites de frau electoral, vistos els escàndols de compra de vots per correu a les recents eleccions municipals. Tot plegat fa que es decideixi també la pròpia credibilitat de la democràcia, i, per garantir un procés més net, la pressió popular ha provocat que la Junta Electoral Central ara exigeixi la presentació del DNI a l'hora de votar per correu, tot i les reticències d'alguns dels seus membres i que molts sectors que pressionaven al respecte ho fessin per interès.

No se sap si aquest requisit serà garantia suficient per la transparència electoral, però aquesta gestió (adjuntant justificants) ja serà una funció més a realitzar per les oficines de Correus. Com es veu, els serveis postals públics encara tenen recorregut per aquesta i altres funcions.